

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJOS
EKONOMIKOS POLITIKOS GRUPĖ
PAŽYMA**

**DĖL VIEŠŲJŲ PIRKIMŲ VYKDYMO FUNKCIJOS CENTRALIZAVIMO IR VIEŠŲJŲ PIRKIMŲ
PROFESIONALUMO STIPRINIMO**

2019-03-20 Nr. NV-801

Vilnius

Rengėjas: Ekonomikos ir inovacijų ministerija.

Tikslas: centralizuoti viešuosius pirkimus ir stiprinti viešųjų pirkimų vykdymo profesionalumą.

Esama situacija:

- Vyriausybės 2018 m. rugpjūčio 29 d. pasitarime, atsižvelgiant į projekto „Pasirengimas bendrųjų funkcijų viešajame sektoriuje konsolidavimui“ įgyvendinimo metu išorės ekspertų atliktos Vyriausybės kanceliarijos, ministerijų, Vyriausybės įstaigų, Vyriausybės atstovų tarnybų, atitinkamo ministro valdymo sritims priskirtų įstaigų prie ministerijos, kitų įstaigų, kurių savininko teisės ir pareigas įgyvendina Vyriausybė arba jos įgaliota institucija (toliau – Įstaigos), atliekamų viešųjų pirkimų funkcijos peržiūros rezultatus ir pasiūlymus dėl šių funkcijų efektyvumo didinimo, buvo pavesta Ūkio ministerijai iki 2018 m. gruodžio 31 d. pateikti Vyriausybei pasiūlymus dėl:
  - viešųjų pirkimų valdysenos modelio ir jo įgyvendinimo etapų;
  - viešųjų pirkimų funkcijos centralizavimo etapų ir jų apimties;
  - kompetencijų centrų steigimo arba kompetencijų centrų funkcijų priskyrimo valstybės įstaigoms ir kompetencijų centrų funkcijų apimties;
  - Vyriausybės įgaliotos įstaigos, atliksiančios Įstaigų centralizuotus pirkimus.
- ES Tarybos rekomendacijų Lietuvai įgyvendinimo priemonių plane numatyta parengti viešųjų pirkimų profesionalumo didinimo planą, keliant viešųjų pirkimų specialistų kvalifikaciją.

Esmė:

- Ekonomikos ir inovacijų ministerija teikia Vyriausybės pasitarimo protokolinio sprendimo projektą ir siūlo pritarti šioms nuostatoms:
  - ✓ į viešųjų pirkimų centralizavimo modelio apimtį turėtų būti įtraukiami tik tarptautiniai (prekės/paslaugos virš 135 tūkst. eurų, darbai virš 5,5 mln. eurų vertės) ir supaprastinti (prekės/paslaugos nuo 58 iki 135 tūkst. eurų, darbai nuo 145 tūkst. eurų iki 5,5 mln. eurų vertės) viešieji pirkimai, kuriuos iš 559 Įstaigų 2014–2016 m. atliko 247 Įstaigos, o jų metinė vertės dalis nuo Įstaigų atliekamų pirkimų vertės yra 84 procentai. Ministerijos nuomone, mažos vertės pirkimus (prekės/paslaugos iki 58 tūkst. eurų, darbai iki 145 tūkst. eurų vertės) racionaliau vykdyti pačioms perkančiosioms organizacijoms, kadangi jie atliekami pagal lankstesnes procedūras;
  - ✓ Įstaigų viešųjų pirkimų valdyseną atliktų VŠĮ CPO LT, kuri taptų pagrindine ir didžiausią dalį pirkimo procedūrų perimančia centrine perkančiąja organizacija, patikint jai Įstaigų viešųjų pirkimų poreikio valdymą;
  - ✓ viešųjų pirkimų objektams, kuriuos dėl jų pirkimo procedūrų dažnumo tikslinga standartizuoti ir struktūrizuoti perkelti į elektroninę erdvę, VŠĮ CPO LT kurtų naujus pirkimo modulius elektroniniame kataloge ir vykdytų VŠĮ CPO LT informacinės sistemos plėtrą;
  - ✓ viešųjų pirkimų objektų, kuriuos netikslinga standartizuoti ir struktūrizuoti perkelti į VŠĮ CPO LT elektroninį katalogą, viešųjų pirkimų pasirengimo procesą pagal Įstaigų nurodytą poreikį organizuotų ir juos iki pirkimo sutarties sudarymo atliktų centrinės perkančiosios organizacijos (įvardijamos kaip kompetencijų centrai) pagal joms priskirtas sritis:
    - Turto valdymo ir ūkio departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos – vidaus reikalų ministro valdymo srities įstaigų viešuosius pirkimus,
    - Kultūros infrastruktūros centras – kultūros ministro valdymo srities įstaigų kultūros paskirties pastatų statybos ir remonto darbų pirkimus bei pirkimus, įgyvendinant paveldotvarkos programas,

- VŠĮ CPO LT – visus kitus Įstaigų pirkimus.
- ✓ krašto apsaugos srities pirkimus siūloma palikti Gynybos resursų agentūrai prie Krašto apsaugos ministerijos, taip pat siūloma nekeisti tvarkos, susijusios su diplomatinėmis atstovybėmis, konsulinėmis įstaigomis, specialiosiomis misijomis įsigijimais užsienio valstybėse;
- ✓ viešųjų pirkimų funkcijos būtų centralizuojamos nuo 2020 m. sausio 1 d. iki 2023 m. gruodžio 31 d. – centrinės perkančiosios organizacijos, kaip kompetencijų centrai, (Turto valdymo ir ūkio departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos, Kultūros infrastruktūros centras, VŠĮ CPO LT) kasmet perimtų preliminariai po 25 procentus visų Įstaigų tarptautinių ir supaprastintų pirkimų. 2019 metai skiriami pasirengti centralizuoti viešųjų pirkimų funkciją;
- ✓ Įstaigų ir centrinių perkančiųjų organizacijų etatai būtų perskirstomi laipsniškai atsižvelgiant į viešųjų pirkimų centralizavimo mastą. Visiškai viešųjų pirkimų vykdymo funkcijos centralizavimui VŠĮ CPO LT papildomai būtų skiriama 160 etatų;
- ✓ pavesti Ekonomikos ir inovacijų ministerijai iki 2019 m. rugsėjo 1 d. pateikti Vyriausybei teisės aktų projektus, reikalingus aukščiau paminėtomis nuostatomis įgyvendinti;
- ✓ užtikrinti, kad pertvarkai reikalingos lėšos būtų suplanuotos atitinkamų ministerijų strateginiuose veiklos planuose;
- ✓ pritarti Ekonomikos ir inovacijų ministerijos pateiktam Viešųjų pirkimų profesionalumo stiprinimo planui (be kita ko, numatoma sukurti dviejų lygių (bazinio ir pažengusiojo) viešųjų pirkimų specialistų, dalyvaujančių tarptautiniuose ir supaprastintuose pirkimuose (išskyrus mažos vertės pirkimus), atestavimo sistemą, taip pat planuojama parengti naudingas metodologines priemones, ieškoti sprendimų, kaip motyvuoti perkančiąsias organizacijas pirkimus atlikti efektyviau) ir pavesti Ekonomikos ir inovacijų ministerijai koordinuoti šio plano įgyvendinimą.

Ekonomikos ir inovacijų ministerijos skaičiavimu, įgyvendinus siūlomą centralizavimo modelį, būtų sutaupyta žmoniškųjų ir administracinių išteklių: vietoj šiuo metu skiriamų 15 mln. eurų Įstaigų viešiesiems pirkimams pakaktų 9,2 mln. eurų; vietoj 594 viešųjų pirkimų specialistų pakaktų 225 specialistų; pažymėtina, kad išorės ekspertai siūlė, kad Nacionaliniame bendrųjų funkcijų centre būtų kuriamas atskiras padalinys viešųjų pirkimų vykdymui, o poreikiui specifikuoti ir standartizuoti būtų kuriami atskiri kompetencijų centrai, aiškiai atskiriant procedūrų vykdymo ir poreikio nustatymo veiklas. Tačiau Ekonomikos ir inovacijų ministerijos nuomone pirkimo pasirengimo ir jo vykdymo procesai turi būti „vienose rankose“.

Derinimas: po klausimo aptarimo 2019 m. vasario 13 d. Vyriausybės pasitarime teikiamas patikslintas protokolinio sprendimo projektas, įvertinus VRM, FM, AM, KM pastabas ir pasiūlymus, taip pat pažymėtina, kad kartu teikiamam Viešųjų pirkimų profesionalumo stiprinimo planui AM, VŠĮ CPO LT, FM, VPT, VRM pritarė be pastabų, į KAM pasiūlymą atsižvelgta.

Atitiktis Vyriausybės programai: teikiamo Vyriausybės pasitarimo protokolinio sprendimo projekto nuostatos atitinka Vyriausybės programos skirsnio „Skaidresni ir efektyvesni viešieji pirkimai“ nuostatomis.

Dalykinio vertimo išvada: atkreiptinas dėmesys, kad protokolinio sprendimo projekte yra minimas Kultūros infrastruktūros centras, tačiau šiuo metu tokio juridinio asmens nėra, tik Vyriausybės 2018 m. gruodžio 5 d. pasitarimo protokoliniu sprendimu yra numatyta iki 2019 m. gruodžio 31 d. VI Lietuvos paminklai pertvarkyti į biudžetinę įstaigą Kultūros infrastruktūros centras. Atsižvelgiant į tai, siūlytume svarstyti galimybę protokolinio sprendimo projekte vietoj formuluotės „Kultūros infrastruktūros centras“ įrašyti „Kultūros infrastruktūros centras (VI Lietuvos paminklai pertvarkius į biudžetinę įstaigą Kultūros infrastruktūros centras)“.

siūlome klausimą teikti Vyriausybės pasitarimui.

